

NATURVÄRDE SINVENTERING

Detaljplaneområde Norra Sunnersta i Uppsala

PRODUCERAT AV ECOGAIN 2023-09-12

Om dokumentet

Detta dokument redogör för naturvärden inom ett detaljplaneområde i Ultuna i anslutning till norra delen av Sunnersta i Uppsala. Naturvärdesinventeringen utfördes enligt svensk standard SS 199000:2023.

Följande personer har medverkat i inventeringen:

Lisa Sandberg – projektledning, inventering, bedömningar och rapport. Biolog och erfaren konsult med många års erfarenhet av naturvärdesinventeringar och med god kunskap om naturvårdsarter.

Sofia Lundman – kvalitetsgranskning. Biolog och erfaren konsult som är expert på naturvärdesbedömningar och på att kartlägga och analysera naturmiljöer med hjälp av geografiska informationssystem (GIS).

Båda är verksamma vid Ecogain AB.

Beställare

Gustavianska stiftelsen vid Uppsala akademi
Organisationsnummer: 817603-5981
Torbjörn Axelsson, handläggare
torbjorn.axelsson@uaf.se
070-399 45 29

Utförare

Ecogain AB
Organisationsnummer: 556761-6668
info@ecogain.se, 010-405 90 00

Naturvärdesinventering – detaljplaneområde Norra Sunnersta i Uppsala.

2023-09-12

Inventeringen har genomförts under perioden juni till september 2023.

Omslagsbild: Inventeringsområdet sett från jordbruksmark i områdets västra del.

INNEHÅLL

INLEDNING	4
Om uppdraget.....	4
Syfte med naturvärdesinventeringen.....	4
NATURLILJÖER OCH NATURVÄRDE.....	7
Översiktlig beskrivning.....	7
Naturvärde	12
Skyddad natur och omgivande landskap.....	16
ARTER	18
Fridlysta arter.....	18
Andra naturvårdsintressanta arter.....	20
SAMLAD BEDÖMNING	22
REFERENSER.....	24
BILAGA 1: NATURVÄRDESBIOTOPER.....	26
BILAGA 2: LANDSKAPSOMRÅDEN.....	42
BILAGA 3: ARTFÖRTECKNINGAR.....	44
BILAGA 4: SÄRSKILT SKYDDSVÄRDA TRÄD.....	48
BILAGA 5: METODIK	53
BILAGA 6: LEVERANSINFORMATION.....	56

INLEDNING

Kapitlet ger en introduktion till uppdraget och syftet med naturvärdesinventeringen samt en kortfattad beskrivning av metodiken.

Om uppdraget

Uppsala Akademiförvaltning planerar att i en planläggning pröva ny bebyggelse i stadsdelen Ultuna, i anslutning till norra delen av Sunnersta i Uppsala. Planområdet ligger cirka 5 kilometer söder om centrala Uppsala (figur 1).

Som underlag för planprocessen har vi gjort en naturvärdesinventering i inventeringsområdet som utgör cirka 30 hektar. Resultat av fältbesök och annan kunskapssammanställning presenteras i denna rapport.

Syfte med naturvärdesinventeringen

Syftet med en naturvärdesinventering är att identifiera, avgränsa, beskriva och värdera mark- och vattenområden efter deras betydelse för biologisk mångfald. Naturvärdesinventeringen ska fungera som kunskapssammanställning och vägledning i den fortsatta planprocessen.

NATURVÄRDE

Med begreppet naturvärde menas i det här sammanhanget särskild betydelse för biologisk mångfald.

FIGUR 1 Inventeringsområdet norr om Sunnersta i k. södra Uppsala.

□ Inventeringsområde

0 0,25 0,5 1 km

Metodik

Naturvärdesinventeringen gjordes enligt svensk standard SS 199000:2023 med detaljeringsgrad medel, tilläggen detaljerad redovisning av artförekomst och naturvärdesklass 4, samt fördjupade inventeringar av generellt skyddade biotopskyddsområden, särskilt skyddsvärda träd och artförekomster avseende cinnoberbagge^{EN}. Naturvärdesbiotoper avgränsades och bedömdes i fyra naturvärdesklasser:

- naturvärdesklass 1 – högsta naturvärde: mycket stor särskild betydelse för biologisk mångfald
- naturvärdesklass 2 – högt naturvärde: stor särskild betydelse för biologisk mångfald
- naturvärdesklass 3 – påtagligt naturvärde: påtaglig särskild betydelse för biologisk mångfald
- naturvärdesklass 4 – visst naturvärde: viss särskild betydelse för biologisk mångfald

För utförligare beskrivning av metodiken, se bilaga 5.

NATURMILJÖER OCH NATURVÄRDE

Kapitlet ger en översiktlig beskrivning av inventeringsområdets naturmiljöer och naturvärde. Naturvärdesbiotoper, övriga biotoper och landskapsområden redovisas i detalj i bilaga 1–3.

Översiktlig beskrivning

Inventeringsområdet ligger i södra delen av Uppsala i anslutning till bebyggelse i Sunnersta i söder (se karta i figur 1). Området utgör en del av Uppsalaslätten och domineras av lerjordar på en berggrund av granit. I området finns också mindre inslag av urberg, morän, sandig morän, isälvsediment och svämsediment. Inventeringsområdet är huvudsakligen flackt och utgörs till stor del av åkermark. I den västra delen finns även kuperade skogsområden med inslag av berg i dagen och en sydöstvänd brant. I den östra delen finns våtmark som sträcker sig över ett större område utanför inventeringsområdet och som ligger intill Fyrisån. Ett vattendrag som rinner strax norr om inventeringsområdet mynnar ut i våtmarken i områdets norra del. Två öppna diken med grunt vatten finns intill åkermark och gammal betesmark i områdets västra del. I övrigt förekommer inga vattendrag, sjöar eller tjärnar inom området. Genom inventeringsområdet går Dag Hammarskjölds Väg i nord-sydlig riktning och flera mindre vägar ligger inom området. Inventeringsområdet omfattar i den västra delen även flerbostadshus, en gård och en villatomt vid Lilla Sunnersta.

Landskapsområden

Inventeringsområdet har delats in i fyra landskapsområden (figur 7):

- Lövrika äldre skogar och betesmarker vid Lilla Sunnersta och Gottsunda (L1)
- Bebyggelse och gräsmarker i Lilla Sunnersta (L2)
- Åkermarker norr om Sunnersta (L3)
- Våtmarker längsmed Fyrisån (L4)

Landskapsområdena L1 och L4 bedöms vara värdelandskap. En utförligare beskrivning av områdena finns i bilaga 2.

Skogsmark

I inventeringsområdets västra del finns två närliggande skogsområden med äldre naturskogsliknande skog. Det ena utgörs av gammal tallskog på en liten bergsknalle med en sydöstvänd brant. I delar av beståndet finns ett stort inslag av asp och död aspved och härifrån finns flera fynd av den starkt hotade skalbaggsarten cinnoberbagge^{EN} rapporterade. Det andra skogsområdet utgörs av en blandskog på kuperad mark med många mycket gamla tallar och ett stort inslag av björk med många mycket grova gamla björkar (figur 2). Österut i anslutning till detta bestånd finns omkring medelålders lövskog på småkuperad örtrik mark med inslag av hållmark omkring en villatomt. Söder om Lilla Sunnersta i områdets sydvästra del finns en liten dunge med främst ung till medelålders asp och en mycket gammal och grov tall. I inventeringsområdets östra del finns ett litet område med lövskog i en nordvänd sluttning i norra delen av Liljekonvaljholmen. Träden är främst unga till medelålders med ett mindre inslag av lite äldre träd. Här finns även en mycket grov och gammal ekhögstubbe med ihålig stam som brunnit.

Odlingslandskap

Centralt i inventeringsområdet finns två stora åkermarker (figur 2). I de östra delarna finns även poppelplantager med unga till medelålders träd och buskartade *Salix*-plantager som vid fältbesöket delvis hade avverkats, omgivna av gräsmarker (figur 2). I de västliga delarna finns flera gräsmarker på gammal åker- eller betesmark. Dessa domineras ofta av ett fåtal kvävegynnade arter som ängskavle, tistlar och brännässla men vissa har även inslag av arter som röllika, häckvicker, fyrkantig johannesört, rödklöver och teveronika. Nordöst om Lilla Sunnersta finns ett område med äldre betesmark med spridda grova gamla björkar och enstaka mycket gammal tall (figur 2). Här finns även blommande buskar och i fältskiktet växer en del hävdgynnade arter som fårsvingel, vårbrodd, ängsfryle, daggekåpa, fyrkantig johannesört, smult-ron, brudbröd och gråfibbla. Norr om Lilla Sunnersta finns även en öppen gräsmark på äldre jordbruksmark med viss örtrikedom och några hävdgynnade arter samt några blommande hagtornsträd och en högvuxen en.

Våtmark och vattenmiljöer

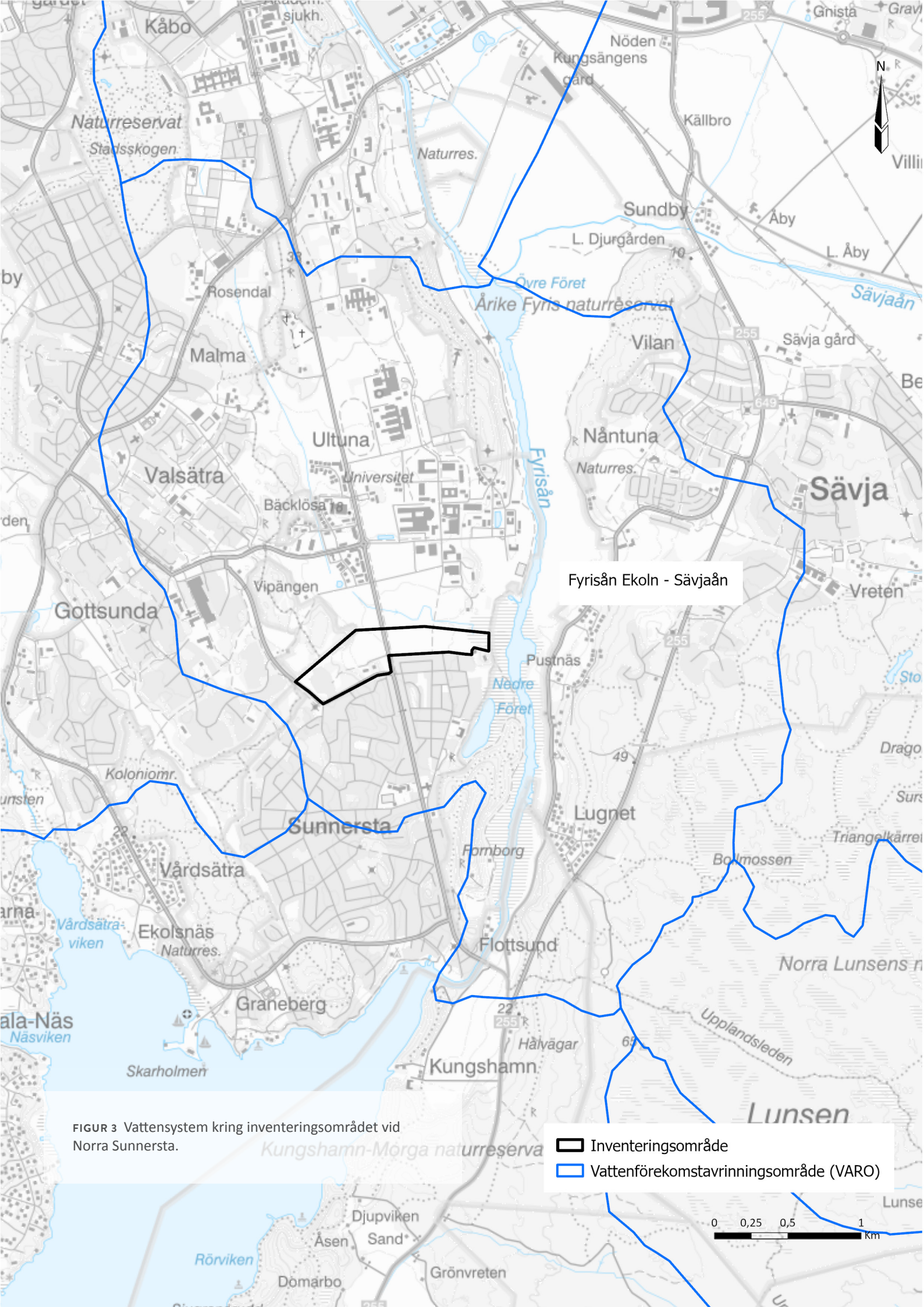
Inventeringsområdet ligger inom huvudavrinningsområdet Norrström som utgörs av Mälaren och Hjälmarens med tillrinnande vattendrag. Det ligger

FIGUR 2 I inventeringsområdet förekommer bland annat naturskogsliknande blandskog med gamla tallar, äldre betesmark med förekomst av grov död björkved, unga till medelålders poppelplantager samt stora åkermarker.

även inom vattenförekomstområdet och delavrinningsområdet Fyrisån avseende sträckningen mellan Sävjaån och sjön Ekoln (se karta i figur 3). Fyrisån ligger cirka 150 meter öster om inventeringsområdet och rinner söderut ut i Ekoln som utgör en del av Mälaren. Fyrisåns ekologiska status bedöms enligt VISS (2023) som måttlig.

Vid inventeringsområdets östra del finns ett större våtmarksområde intill Nedre Föret i Fyrisån, varav en liten del ligger inom inventeringsområdet (figur 4). Delen inom inventeringsområdet utgörs av fuktäng/mad som domineras av svärdsllilja, bredkaveldun och fräken och har inslag av stora videbuskage.

FIGUR 3 Vattensystem kring inventeringsområdet vid Norra Sunnersta.

Inventeringsområde
 Vattenförekomstavrinningsområde (VARO)

0 0,25 0,5 1 Km

Våtmarkens botten är dyg med grunt stående vatten. Strax norr om inventeringsområdets östra del finns ett dikat vattendrag med djupt vatten som rinner söderut från Rosendal genom Bäcklösa och flera åkermarker. Det mynnar slutligen ut i våtmarken med grunt rinnande vatten i ett utbrett område.

I inventeringsområdets västra del finns två öppna diken med grunt vatten intill åkermark och gammal betesmark (figur 4). Dessa omfattas av generellt biotopskydd och beskrivs mer detaljerat nedan.

FIGUR 4 I den östra delen av inventeringsområdet finns en stor våtmark intill Fyrisån (vänster) och i den västra delen finns bland annat ett djupt dike mellan skogsmark och gammal betesmark (höger).

Naturvärde

Naturvärdesbiotoper och övriga biotoper

I det inventerade området identifierades totalt åtta naturvärdesbiotoper. Dessa utgörs av två naturvärdesbiotoper med naturvärdesklass 1 (högsta naturvärde), en naturvärdesbiotop med naturvärdesklass 2 (högt naturvärde), två naturvärdesbiotoper med naturvärdesklass 3 (påtagligt naturvärde) och tre naturvärdesbiotoper med naturvärdesklass 4 (visst naturvärde). Dessa finns redovisade på karta i figur 5 och naturvärdesbiotoper beskrivs i detalj i bilaga 1.

Den ena naturvärdesbiotopen som bedömts ha högsta naturvärde utgörs av en äldre tallnurskog med flera tallar över 200 år, ett stort inslag av asp samt flera förekomster av den sällsynta och starkt hotade skalbaggen cinnoberbagge^{EN} (biotop 1). Den andra naturvärdesbiotopen med högsta naturvärde utgörs av en naturskogsliknande blandskog med många tallar omkring 200 år och äldre samt en stor andel björk med många mycket grova gamla träd (biotop 5). Här finns fynd av flera rödlistade arter, varav ett par hotade, och även här hittades cinnoberbagge på en plats. Naturvärdesbiotopen med högt naturvärde består av ett större våtmarksområde vid Fyrisån där delen inom inventeringsområdet utgörs av fuktäng/mad med grunt stående vatten och inslag av stora videbuskage (biotop 7). En mängd värdearter finns rapporterade ifrån delar av våtmarken som ligger utanför inventeringsområdet med ett stort antal fågelobservationer samt observationer av grod- och kräldjur, insekter och växter. De två naturvärdesbiotoperna med påtagligt naturvärde utgörs dels av en äldre betesmark med spridda grova gamla björkar och inslag av blommande buskar samt en del hävdgynnade örter (biotop 2), dels en medelålders lövskog på småkuperad örtrik mark med inslag av hållmark (biotop 6). De tre naturvärdesbiotoperna med visst naturvärde utgörs av en öppen gräsmark (biotop 3), ett medelålders aspbestånd (biotop 4) och ett medelålders blandat lövskogsbestånd (biotop 8).

Åkermarker, unga och medelålders plantager samt gräsmarker som domineras av ett fåtal kvävegynnade arter bedöms ha lågt naturvärde.

FIGUR 5. Naturvärdesbiotoper och generella biotopskydd som identifierats, samt fynd av cinnoberbagg^{EN} som gjorts, i inventeringsområdet vid Norra Sunnersta. Fynd från Artportalen (AP) redovisas separat på kartan. Naturvärdesbiotoper har bedömts i klasser 1–4.

- Inventeringsområde
- Cinnoberbagg
- Cinnoberbagg AP
- Generellt biotopskydd
- Naturvärdesbiotop**
- Naturvärdesklass 1 - högsta naturvärde
- Naturvärdesklass 2 - högt naturvärde
- Naturvärdesklass 3 - påtagligt naturvärde
- Naturvärdesklass 4 - visst naturvärde

500
250
125
0
Meter
Google

Värdelandskap

Två värdelandskap finns i inventeringsområdet: landskapsområde L1 som utgörs av lövrika äldre skogar och betesmarker med förekomster av cinnoberbagge^{EN} samt landskapsområde L4 som utgörs av breda översvämningssoner längsmed Fyrisån med fuktängar och våtmarker av stor vikt för fågel, fisk och andra vattenorganismer (figur 7). Se bilaga 2 för detaljer och bilaga 5 för metodbeskrivning avseende landskapsområden.

Generellt skyddade biotopskyddsområden

I anslutning till jordbruksmarker som är belägna i inventeringsområdets västra del finns två diken som omfattas av det generella biotopskyddet (Miljöbalken 7 kap 11 §) då de uppfyller kriterierna för småvatten. Det ena utgörs av ett öppet dike med blöt lerig botten med grunt vatten och ligger mellan åker och grusväg. Det andra är ett öppet dike som går mellan gammal betesmark och skogsmark och är cirka två meter djupt och 5–10 meter brett med grunt sipprande vatten i botten. Både unga och äldre lövträd växer längs diket. Det fortsätter in i skogsmark där det inte längre omfattas av det generella biotopskyddet. De generellt skyddade biotopskyddsområdena redovisas på karta i figur 5.

Särskilt skyddsvärda träd

Vid inventeringen hittades sammanlagt 56 särskilt skyddsvärda träd som utgörs av 50 mycket gamla tallar, 4 mycket gamla björkar, ett grovt hålträd av björk samt en mycket grov och gammal ekhögstubbe med ihålig stam som brunnit (figur 6). Alla utom ett av träden ligger i inventeringsområdets västra del och de är främst fördelade mellan naturvärdesbiotoper 1, 2 och 5. Särskilt skyddsvärda träd redovisas på karta och i tabell i bilaga 4.

FIGUR 6 Mycket grov och gammal ekhögstubbe som utgör ett särskilt skyddsvärt träd (objektnr 56).

L1

L3

L2

L4

FIGUR 7 Landskapsområden som identifierats i inventeringsområdet vid Norra Sunnersta.

- Inventeringsområde
- Landskapsområde
- Vårdlandskap
- Övriga landskap

0 125 250 500
Meter

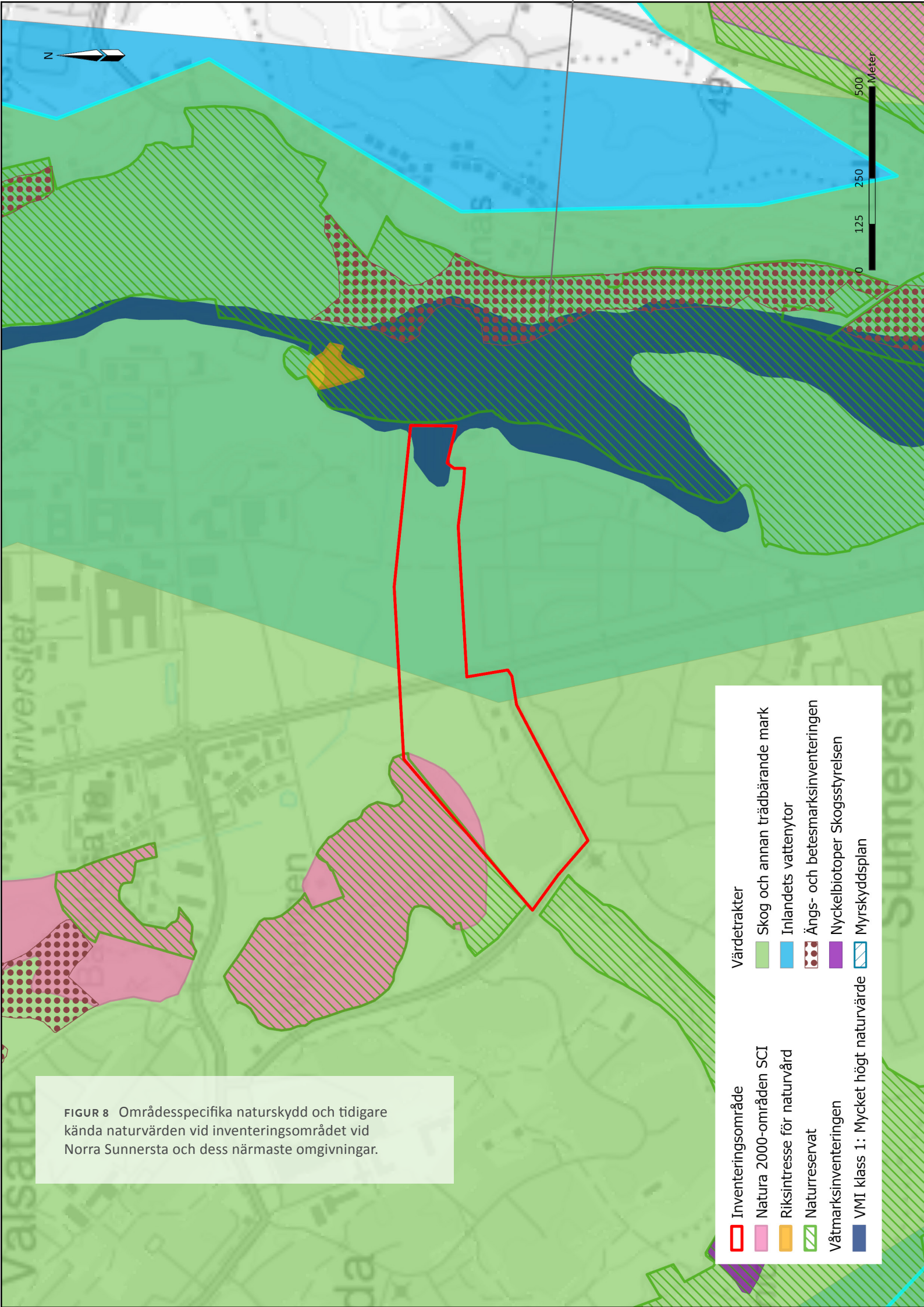
Skyddad natur och omgivande landskap

De områdesskydd enligt miljöbalkens kapitel 7 som berör inventeringsområdet är Natura 2000-området Bäcklösa, Gula stigens naturreservat samt strandskydd (se karta i figur 8). Natura 2000-området Bäcklösa överlappar delvis med Gula stigens naturreservat och utgörs av naturskogar och gamla betesmarker med en livskraftig population av cinnoberbagge^{EN}.

I inventeringsområdets östra del har den nationella våtmarksinventeringen (VMI) pekat ut ett objekt med VMI-klass 1: Mycket högt naturvärde, som omfattar våtmarker utmed Fyrisån. Objektet överlappar med Årike Fyris naturreservat som ligger strax öster om inventeringsområdet och omfattar ett större område omkring Fyrisån. Dessa båda överlappar även med ett mindre område vid namn Ultuna källa, knappt 200 meter nordöst om inventeringsområdet, som utgör riksintresse för naturvård enligt miljöbalken kapitel 3.

På andra sidan om Fyrisån vid Nedre Föret finns ett objekt som identifierats vid Ängs- och betesmarksinventeringen (TUVA) och som utgörs av fuktäng.

Två större värdeetrakter som Länsstyrelsen Uppsala län har pekat ut i sitt arbete med grön infrastruktur berör också inventeringsområdet. Hela inventeringsområdet ligger inom en värdeetrakt för skog och annan trädbärande mark vid namn Södra Uppsalas tätortsnära skogar. Den östra halvan av inventeringsområdet ligger inom en värdeetrakt för inlandets vattenytor vid namn Hågaån och Fyrisåns nedre tillflöden.

FIGUR 8 Områdesspecifika naturskydd och tidigare kända naturvärden vid inventeringsområdet vid Norra Sunnersta och dess närmaste omgivningar.

Inventeringsområde		Vårdetrakter	
	Inventeringsområde		Skog och annan träd bärande mark
	Natura 2000-områden SCI		Inlandets vattenytor
	Rikssintresse för naturvård		Ängs- och betesmarksinventeringen
	Naturreservat		Nyckelbiotoper Skogsstyrelsen
	Våtmarksinventeringen		Myrskyddsplan
	VMI klass 1: Mycket högt naturvärde		

ARTER

Kapitlet beskriver förekomst av värdearter i inventeringsområdet. Artförteckningar finns också i bilaga 3.

Fridlysta arter

Av de fågelarter som enligt tidigare praxis prioriterats i artskyddssammanhang observerades grönfink^{EN} och spillkråka^{NT} vid naturvärdesinventeringen. Utöver dessa prioriterade arter noterades även följande allmänna fåglar: gröngöling, större hackspett, sånglärka, sävsångare och koltrast.

Sjungande grönfink hördes vid två tillfällen i lövskog strax öster om bostadsområdet Lilla Sunnersta. Från samma område hördes vid två tillfällen även gröngöling. Gamla hackspår av spillkråka noterades på en gammal tallåga i tallskogen i naturvärdesbiotop 1 samt på en stående död tall i blandskogen i naturvärdesbiotop 5. Häckning av större hackspett noterades i naturvärdesbiotoper 1, 5 och 6. Arten hördes även i aspdungen i naturvärdesbiotop 4, där även koltrast hördes sjunga. Sävsångare hördes sjunga på våtmarken i naturvärdesbiotop 7 vid Fyrisån och sånglärka noterades över åkermark centralt i området. Tidigare observationer av spillkråka finns rapporterade ifrån Lilla Sunnersta och en observation av gråspett har rapporterats från en av poppelplantagerna i inventeringsområdets östra del. Observationer av förbiflygande fiskgjuse och fisktärna har även rapporterats från områdets västra del. Alla fåglar omfattas av artskyddsförordningens fridlysningsbestämmelser i § 4.

Fladdermöss har inte inventerats inom ramen för denna inventering men hålträd som potentiellt skulle kunna utgöra boplatser för dessa kan anses omfattas av inventeringen av särskilt skyddsvärda träd. Av dessa finns två hålträd som potentiellt skulle kunna fungera som boplatser för fladdermöss och det är en grov gammal vårtbjörk (objektnr 12) och en mycket grov ekhögstubbe med ihålig stam (objektnr 56). I den norra delen av naturvärdesbiotop 6 finns även ett hålträd som inte var grovt nog att klassas som särskilt skyddsvärt träd men som skulle kunna utgöra ett potentiellt boträd. Det är en äldre björk med en stor hålighet från en spricka i stammen. Fladdermöss omfattas av artskyddsförordningens fridlysningsbestämmelser i § 4 a.

RÖDLISTAN

Rödlistan är en redovisning av arters relativa risk att dö ut från det område som rödlistan avser, i detta fall Finland. Även vanliga arter kan bli rödlistade om deras populationer befinner sig i kraftig minskning.

Rödlistan är uppdelad i sex olika kategorier, var och en med sin ofta använda förkortning: kunskapsbrist (DD), nationellt utdöd (RE), nära hotad (NT), sårbar (VU), starkt hotad (EN) och akut hotad (CR). Arter i de tre sistnämnda kategorierna kallas med en gemensam term för hotade arter. I denna rapport redovisas arter i dessa tre kategorier samt arter som är nära hotade (NT).

Den svenska rödlistan tas fram av ArtDatabanken enligt internationella kriterier och revideras regelbundet. Den senaste rödlistan publicerades år 2020.

Rödlistan innebär i sig inget juridiskt skydd. Däremot är listan ett viktigt hjälpmedel för att göra naturvårdsprioriteringar.

De fridlysta grod- och kräldjur som hittades vid inventeringen är vanlig groda och vanlig padda. Båda arterna noterades i blandskogen i naturvärdesbiotop 5 vid fältbesöket i slutet av augusti och det är möjligt att de använder biotopen som övervintringsområde. Båda arter omfattas av omfattas av fridlysningsbestämmelser i artskyddsförordningen § 6.

Cinnoberbagge^{EN} är en sällsynt skalbaggsart som är klassad som starkt hotad och som omfattas av artskyddsförordningens fridlysningsbestämmelser i § 4 a. Arten har i Sverige sin huvudutbredning i Uppland med många fynd omkring Uppsala. Vid inventeringen gjordes ett fynd av cinnoberbagge^{EN} i form av en larv under barken på en sälglåga i naturvärdesbiotop 5. Inga tidigare fynd finns rapporterade från biotopen och då inga fler fynd gjordes vid fältbesöket, trots att potentiellt lämpliga substrat eftersöktes och undersöktes relativt noggrant, görs bedömningen att förekomsten i biotopen är sparsam. Det finns mycket sparsamt med död ved av asp i biotopen så det är främst död ved av sälg och björk som utgör potentiella substrat här.

Flera fynd av cinnoberbagge finns även rapporterade från i april 2023 från naturvärdesbiotop 1. Fynden är gjorda i delar av biotopen som ligger precis på gränsen till inventeringsområdet eller strax utanför det, men arten kan ändå antas finnas spridd på död lövved i hela biotopen. I biotopen finns ett stort inslag av asp och god förekomst av död ved av asp. Förekomsten av arten i biotopen bedöms vara åtminstone god.

FIGUR 9 Cinnoberbaggs-larv^{EN} på en säglåga i naturvärdesbiotop 5.

Ett fynd av arten finns även rapporterad från en poppellåga i en medelålders poppelplantage i inventeringsområdets östra del. Då denna låga var det enda potentiellt lämpliga substratet i plantagen och dess närområde bedöms förekomsten här vara sparsam.

I övriga delar av inventeringsområdet är mängden potentiellt lämpliga substrat mycket liten och inga ytterligare fynd av cinnoberbagge gjordes vid fältbesöken. Vår bedömning avseende dessa delar är att arten eftersökts så noga att det är mer sannolikt att den inte förekommer där än motsatsen. Förekomsterna av cinnoberbagge redovisas på karta i figur 5.

De fridlysta växter som hittades vid inventeringen är gullviva och blåsippa. Gullviva noterades på ett par platser i lövskogen i naturvärdesbiotop 6. Blåsippa noterades i

naturvärdesbiotoper 1, 5 och 6. Båda arter omfattas av fridlysningsbestämmelser i artskyddsförordningen § 9.

Andra naturvårdsintressanta arter

Utöver de fridlysta arterna påträffades några rödlistade arter vid inventeringen. Dessutom noterades ett flertal signalarter samt typiska arter för olika Natura 2000-naturtyper.

Rödlistade arter

En lite äldre och vital ask^{EN} finns i naturvärdesbiotop 6. Tallticka^{NT} noterades på gamla tallar i naturvärdesbiotoper 2 och 5. I naturvärdesbiotop 5 hittades även rynkskinn^{VU} samt spår av reliktböck^{NT} på gamla tallar. Sedan tidigare finns även fynd av ullticka^{NT} och filthättemossa^{NT} rapporterade från naturvärdesbiotop 1 samt svamparna stjärnnästing^{NT} och *Hapalocystis bicaudata*^{NT} rapporterade från naturvärdesbiotop 5. På åkermark väster om Dag Hammarskjölds Väg finns ett fynd av kösa^{NT} inrapporterad. På åkermark strax väster om Åkervägen finns två fynd av riddarsporre^{NT} inrapporterade. Fynd

av almsnabbvinge^{NT} och mindre bastardsvärmare^{NT} har rapporterats med 100 meters noggrannhet strax söder om naturvärdesbiotop 3. Ett fynd av gul dropplav^{NT} har rapporterats med 500 meters noggrannhet från Liljekonvaljholmen och finns troligen på äldre lövträd strax söder om inventeringsområdet.

Signalarter

Signalarter är arter som fungerar som indikatorer på miljöer med högre naturvärden. Bland skogliga signalarter påträffades bronshjon, vågbandad barkbock, hasselticka, brun nållav, sotlav, guldockmossa, piskbaronmossa, stubbspretmossa, ormbär och svart trolldruva. Sedan tidigare finns även större träfjäril, stor aspticka, slanklav, trubbfjädermossa och fällmossa inrapporterade.

Av hävdgynnade arter som utgör signalarter för olika typer av hävdade gräsmarker påträffades brudbröd, gulmåra, käringtand, prästkrage, ängsfryle, småborre och tjärblomster. Andra (mer vanliga) hävdgynnade arter eller torrbacksarter som påträffades var: gråfibbla, kärleksört, femfingerört, fyrkantig johannesört, daggkåpa, smultron och vitmåra.

Typiska arter

De typiska arter som påträffades, som inte redan nämnts som fridlysta, rödlistade eller signalarter, är ängsruta och vårfingerört som är typiska för naturtyperna 6410 Fuktängar respektive 6270 Silikatgräsmarker.

Invasiva främmande arter

Tre arter med mycket hög risk för invasivitet (Strand, Aronsson & Svensson 2018) påträffades inom inventeringsområdet: vresros, äkta kaprifol och häggmispel. Vresros växer på två platser i vägkanter längs Dag Hammarskjölds Väg. Äkta kaprifol förekommer spritt i naturvärdesbiotop 6 och häggmispel påträffades i naturvärdesbiotop 1.

FIGUR 10 Rynkskinn^{VU} på en grov granlåga i naturvärdesbiotop 5.

SAMLAD BEDÖMNING

I detta kapitel görs en samlad bedömning av områdets naturvärde.

Inventeringsområdet ligger till största delen på åkermark och öppna gräsmarker som utgör äldre åkermark och betesmarker. Plantager med unga till medelålders lövträd, till stor del poppel, och buskartad *Salix* förekommer också. Det finns även ett par områden med gammal naturskogsliknande skog, några omkring medelålders lövskogsbestånd och en äldre betesmark med spridda grova gamla björkar. Längst i öster berör inventeringsområdet ett större våtmarksområde mot Fyrisån.

Åkermarker, unga och medelålders plantager samt gräsmarker som domineras av ett fåtal kvävegynnade arter bedöms ha låga naturvärden. Dessa miljöer utgör inte längre några naturliga miljöer då de på ett genomgripande sätt påverkats av mänsklig aktivitet. De processer, strukturer och arter som definierar naturliga gräsmarker respektive skogsmiljöer förekommer inte här. Ur naturvärdes synpunkt bedöms därför inte denna typ av miljöer som känsliga för ytterligare mänsklig påverkan.

I inventeringsområdet har åtta naturvärdesbiotoper identifierats, varav två med högsta naturvärde, en med högt naturvärde, två med påtagligt naturvärde och tre med visst naturvärde. Sex av dessa förekommer i inventeringsområdets västra del och två längst i öster. Naturvärdesbiotoperna utgörs av skogar, gräsmarker och en våtmark. Den äldre betesmarken i naturvärdesbiotop 2 skulle möjligen kunna ha förekomster av naturvårdsintressanta ängssvampar men då fältbesöket gjorts i juni har dessa inte kunnat inventeras. Därmed är naturvärdesklassen för denna biotop preliminär. Naturvärdesbiotop 7 ligger till största delen utanför inventeringsområdet och då dessa delar inte har inventerats är även bedömningen för denna biotop preliminär. I området identifierades även 56 särskilt skyddsvärda träd.

Våtmarken mot Fyrisån (naturvärdesbiotop 7) utgör livsmiljö för ett stort antal växter och djur, vilka i regel är anpassade till det ekosystem de ingår i. Våtmarkers funktion i ekosystemet är beroende av en naturlig och fungerande hydrologi, vilket innebär att de är känsliga för åtgärder som påverkar denna. Sådana åtgärder kan till exempel vara ovarsamma skogsbruksåtgärder i direkt anslutning till våtmarken, dikning i och runt våtmarken eller vägbyg-

gen. Vid en eventuell exploatering i området bör påverkan på våtmarken så långt som möjligt undvikas.

I inventeringsområdets västra del finns två öppna diken med grunt vatten intill åkermark och gammal betesmark. Dessa omfattas av generellt biotopskydd (Miljöbalken 7 kap 11 §). Det innebär att åtgärder som kan skada dessa miljöer inte får utföras utan dispens från länsstyrelsen. Vattenmiljöer är känsliga för åtgärder i direkt anslutning till vattnet, till exempel grävning i strandlinjen som kan orsaka grumling eller utsläpp av petroleumprodukter i vattenmiljön. Vid en eventuell exploatering i området bör därför påverkan på vatten- och strandmiljöer så långt som möjligt undvikas.

Av de naturvärdesbiotoper som har identifierats i området är det särskilt angeläget att undvika påverkan i de objekt som har bedömts till naturvärdesklass 1 (högsta naturvärde) och 2 (högt naturvärde). Dessa är biotoper 1, 5 och 7. Dessutom är den äldre betesmarken i naturvärdesbiotop 2, med flera grova gamla björkar och rikligt med grova gamla björklågor varav flera särskilt skyddvärda träd, angelägen att bevara. I övrigt bör den planerade exploateringen utformas så att påverkan på identifierade naturvärdesbiotoper blir så liten som möjligt.

I det inventerade området har ett antal fridlysta, rödlistade och andra naturvårdsintressanta arter påträffats. Merparten av dessa har sina växtplatser eller livsmiljöer inom naturvärdesbiotoper. Bland annat har den fridlysta och starkt hotade skalbaggsarten cinnoberbagge^{EN} vid inventeringen hittats i naturvärdesbiotop 5 och flera fynd av arten finns rapporterade från naturvärdesbiotop 1. För att naturvårdsintressanta arter inte ska ta skada av en eventuell exploatering är det viktigt att bebyggelse och vägar planeras så att skada på naturvärdesbiotoper i första hand undviks och i andra hand minimeras. För en del störningskänsliga arter kan ytterligare skyddsåtgärder behövas.

REFERENSER

Litteratur

- Ekologigruppen 2014: Dag Hammarskjöldsstråket – naturvärdesanalys
- Jordbruksverket 2017: Ängs- och betesmarksinventeringen. Metodik för inventering från och med 2016. Rapport 2017:9. Bilaga 2
- Länsstyrelsen Uppsala län 2017: Bevarandeplan Bäcklösa. Dnr: 511-6479-16
- Naturvårdsverket 2023a: Natura 2000 i Sverige. <https://www.naturvardsverket.se/vagledning-och-stod/skyddad-natur/natura-2000-i-sverige/> Hämtad 2023-06-20
- Naturvårdsverket 2023b: Biotopskyddsområden. <https://www.naturvardsverket.se/arnesomraden/skyddad-natur/olika-former-av-naturskydd/biotopskyddsomraden/> Hämtad 2023-08-29
- Naturvårdsverket 2012: Åtgärdsprogram för särskilt skyddsvärda träd – mål och åtgärder 2012–2016. Rapport 6496: april 2012
- Naturvårdsverket 1997: Svenska naturtyper i det europeiska nätverket Natura 2000. Naturvårdsverket, Stockholm
- Nitare, J. & Skogsstyrelsen 2019: Skyddsvärd skog: naturvårdsarter och andra kriterier för naturvärdesbedömning. Skogsstyrelsens Förlag
- SIS (Svenska institutet för standarder) 2023: Naturvärdesinventering (NVI) - Kartläggning och värdering av biologisk mångfald - Krav och riktlinjer. Svensk standard SS 199000:2023. SIS Förlag AB, Stockholm
- Strand, M., Aronsson, M. & Svensson, M. 2018: Riskklasser och kriterier från rapporten "Klassificering av främmande arters effekter på biologisk mångfald i Sverige – ArtDatabankens risklista". Uppsala: SLU Artdatabanken.
- Trafikverket 2012: Metod för översiktlig inventering av artrika väggkantsmiljöer. Rapport: 2012:149. Bilaga 3
- Upplandsstiftelsen 2006: Basinventering av cinnoberbagge *Cacujus cinnaberinus* och asp-barkgnagare *Xylentinus tremulicola*. Rapport 2006/4
- Uppsala kommun 2018: Bildande av naturreservat Årike Fyris. Dnr: PBN-2018-0001
- Uppsala kommun 2022: Planbesked Detaljplan för Norra Sunnersta, Sunnersta 51:22 m.fl. Dnr: PBN 2021-000258
- VISS 2023: Fyrisån Ekoln - Sävjaån. <https://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA67670465> Hämtat 2023-08-31

Övrig geografisk information

- Artdatabanken 2023: Uppgifter om artförekomster inom 1 km, inklusive sekretessbelagda fynd, har erhållits från Artdatabanken 2023-06-14

- Artportalen 2023: Kompletterande uppgifter om artförekomster (exklusive sekretessbelagda fynd). <https://artportalen.se> Hämtat 2023-08-25
- Jordbruksverket 2023: Databasen TUVÅ. <https://jordbruksverket.se/e-tjanster-databaser-och-appar/e-tjanster-och-databaser-stod/tuva> Hämtat 2023-05-15
- Lantmäteriet 2023: Historiska ortofoton Visning (referensår 1960 och 1975). <https://www.lantmateriet.se/sv/Kartor-och-geografisk-information/geodataprodukter/produktlista/historiska-ortofoton-visning/> Hämtat 2023-08-28
- Länsstyrelsen Uppland 2023: Värde-trakter. <https://ext-geodatakatalog.lansstyrelsen.se/GeodataKatalogen/> Hämtat 2023-05-15
- Naturvårdsverket 2023c: Natura 2000-områden. http://gpt.vic-metria.nu/data/land/SCI_Rikstackande.zip Hämtat 2023-05-15
- Naturvårdsverket 2023d: Naturresevat. <http://gpt.vic-metria.nu/data/land/NR.zip> Hämtat 2023-05-15
- Naturvårdsverket 2023e: Riksintresse MB 3:6 Naturvård. http://gpt.vic-metria.nu/data/land/RI_Naturvard.zip Hämtat 2023-05-15
- Naturvårdsverket 2023f: Våtmarksinventeringen (VMI). <http://gpt.vic-metria.nu/vmi/> Hämtat 2017-01-04
- SGU 2023a: Berggrund 1:50 000 - 1:250 000. <https://apps.sgu.se/kartvisare/kartvisare-berg-50-250-tusen.html> Hämtat 2023-08-23
- SGU 2023b: Jordarter 1:25 000 - 1:100 000. <https://apps.sgu.se/kartvisare/kartvisare-jordarter-25-100.html> Hämtat 2023-08-23

BILAGA 1: NATURVÄRDESBIOTOPER

Bilagan beskriver naturvärdesbiotoper i inventeringsområdet. En översiktskarta med alla naturvärdesbiotoper finns i figur 5.

1 Tallnurskog norr om Lilla Sunnersta			
NATURVÄRDESKLASS	NATURTYP	PRELIMINÄR BEDÖMNING	PRELIMINÄR AVGRÄNSNING
1 Högsta naturvärde	Skog och buskmark	Nej	Nej
BIOTOPTYP			FORTSÄTTER UTANFÖR INVENTERINGSOMRÅDET
Blandskog, tallskog			Ja
NATURA 2000-NATURTYP		FÖRKLARING	
9010 Taiga		-	

BESKRIVNING

Bergsknalle med gammal tallnurskog med stort inslag av medelålders till äldre asp med medelgrova och grova stammar. Flera mycket gamla tallar över 200 år förekommer. Det finns även inslag av medelålders till äldre gran, björk, rönn, sälg och ek. Buskskiktet är ofta tätt med hassel och enstaka äldre och grövre bukett förekommer. Stora enbuskar finns också spritt i biotopen och i det sydliga skogsbrynet finns höga buskage av slån. Det finns rikligt med död ved av olika dimension och nedbrytningsgrad av främst lövträd och gran. Bland annat förekommer grova eller mycket grova björkhögstubbar och björklågor, asplågor, brutna sälgstammar och grova äldre granlågor. På några granlågor noterades äldre gnagspår av bronsbjörn och vågbandad barkbock. Bitvis finns även flera medelgrova till grova gamla lågor av tall, varav en med äldre hackspår av spillkråka^{NT}. Förekomster av några äldre tallstubbar från gamla träd vittnar om viss plockhuggning längre tillbaka i tiden. Området är kuiperat med inslag av små hållmarkspartier och det finns rikligt med små och medelstora stenblock. Längs biotopens östra kant går en brant och här växer rikligt med tulkört. Markvegetationen utgörs i övrigt till stora delar av kransmossa, vitsippa, blåsippa, blåbär, lingon, gökärt, stenbär, kruståtel, smultron, liljekonvalj, ormbär, ormbunkar, samt tjärblomster och getrams på hållmarker. I branten noterades piskbaronmossa och gullockmossa och här finns dessutom tidigare fynd av filthättemossa^{NT}, fällmossa och slanklav. Vid fältbesöket noterades häckande större hackspett och i några aspar noterades bohål. Sedan tidigare finns även flera fynd av cinnoberbagge^{EN} rapporterade från biotopen, samt förekomster av stor aspticka, hasselticka och ullticka^{NT}. Nio tallar och en vårtbjörk registrerades som särskilt skyddsvärda träd i den del av biotopen som ligger inom inventeringsområdet. Biotopen ligger delvis inom Natura 2000-området Bäcklösa och Gula Stigens naturreservat och utgör en del av ett större område med äldre naturskogslika skogar. Biotopen ingår även i en av länsstyrelsen utpekad värde-trakt för skog. Biotopen omges i övrigt av åkermark och äldre betesmark.

FIGUR 11 Naturvärdesbiotop 1 – Tallnatskog norr om Lilla Sunnersta.

BIOTOPVÄRDEN

Äldre naturskog som utgör en sällsynt och minskande biotoptyp, har ett bra tillstånd och en hög ekologisk funktion ger ett mycket högt biotopvärde.

ARTVÄRDEN

Betydelsefulla förekomster av en värdeart med högt signalvärde samt betydelsefulla förekomster av värdearter med påtagligt signalvärde ger ett mycket högt artvärde.

VÄRDEARTER OBSERVERADE

Bronshjon, vågbandad barkbock, spillkråka, ormbär, guldlockmossa, piskbaronmossa

VÄRDEARTER KÄNDA SEDAN TIDIGARE

Cinnoberbagge, stor aspticka, hasselticka, ullticka, slanklav, fällmossa, piskbaronmossa, filthättemossa, guldlockmossa

INVASIVA FRÄMMANDE ARTER

Häggmispel (mycket hög risk för invasivitet)

REFERENSER

Naturresevat (Naturvårdsverket), Natura 2000-område (Naturvårdsverket), värdeatrakt Skog och annan trädberande mark (länsstyrelsen Uppsala län)

DATUM FÖR FÄLTBESÖK

2023-06-08

INVENTERARE

Lisa Sandberg

2

Äldre betesmark nordöst om Lilla Sunnersta

NATURVÄRDESKLASS NATURTYP

3 Påtagligt naturvärde Naturlig gräsmark

BIOTOPTYP

Björkhage, betesmark

NATURA 2000-NATURTYP

9070 Trädklädd betesmark

PRELIMINÄR PRELIMINÄR FORTSÄTTER UTANFÖR BEDÖMNING AVGRÄNSNING INVENTERINGSOMRÅDET

Ja Nej Ja

FÖRKLARING

Eventuella förekomster av ängssvampar har inte inventerats och skulle kunna höja artvärdet.

BESKRIVNING

Det förekommer även en del ung till medelålders asp, rönn, fågelbär, samt en grov äldre rönn. Blommande hagtorn finns också på ett par platser. I buskskiktet finns inslag av slån, en, rosbuskar samt på någon plats hassel. Biotopen är i stora delar glest bevuxen av träd och buskar men i den södra delen är buskskiktet bitvis tätt. Den nordöstra delen däremot utgörs till stor del av öppen mark. Det finns rikligt med grova gamla björklågor spritt i biotopen, samt några mycket grova. Flera gamla björkhögstubbar förekommer också varav ett par mycket grova och grovbarkiga gamla högstubbar med intilliggande lågor. Gräsmarken är torr till frisk med inslag av små stenblock och små hållar. I den norra delen domineras gräsmarken av ängskavle och stormåra men i övrigt förekommer även arter som fårsvingel, teveronika, ängsfryle, skogsklöver, vitmåra, vitsippa, daggekåpa, fyrkantig johannesört, smultron, skogsnäva, nejlikrot, humleblomster, brudbröd, vårbrodd, gråfibbla, varav några är hävdgynnade arter. Området verkar delvis ha fortsatt hävd men den är möjligen något svag. Talticka^{NT} noterades på en gammal tall. Gröngöling och grönfink^{EN} hördes vid fältbesöket, varav den första även hördes vid fältbesök i närområdet påföljande dag. Bohål noterades i en gammal björk och några fågelholkar finns uppsatta. Tidigare observationer av större träfjäril och tvåfärgad barksvartbagge^{NT} (men den senare från 1995) finns också i biotopen. Fem särskilt skyddsvärda träd registrerades i biotopen, varav tre vårtbjörkar och två tallar. Biotopens norra del ingår i Natura 2000-området Bäcklösa och Gula Stigens naturreservat och angränsar mot ett större område med förekomster av öppna och trädklädda betesmarker. Biotopen ingår även i en av länsstyrelsen utpekad värdeakt för skog. I norr och i öst angränsar biotopen mot äldre talldominerad skog, i nordöst mot öppen gräsmark och i sydväst mot ett bostadsområde.

BIOTOPVÄRDEN

En delvis trädklädd betesmark som utgör en mindre vanlig biotop, har ett tillstånd som är mellan bra och dåligt samt har en påtaglig ekologisk funktion ger ett påtagligt biotopvärde.

ARTVÄRDEN

Måttlig förekomst av värdearter med visst signalvärde ger ett visst artvärde.

VÄRDEARTER OBSERVERADE

Gröngöling, grönfink, talticka, brudbröd, ängsfryle, gråfibbla, fyrkantig johannesört, smultron, daggekåpor

VÄRDEARTER KÄNDA SEDAN TIDIGARE

Större träfjäril, tvåfärgad barksvartbagge

INVASIVA FRÄMMANDE ARTER

Inga fynd

FIGUR 12 Naturvärdesbiotop 2 – Äldre betesmark nordöst om Lilla Sunnersta.

REFERENSER

Naturresevat (Naturvårdsverket), Natura 2000-område (Naturvårdsverket), värdeetrakt Skog och annan trädbärande mark (länsstyrelsen Uppsala län)

DATUM FÖR FÄLTBESÖK

2023-06-08

INVENTERARE

Lisa Sandberg

3

Öppen gräsmark norr om Lilla Sunnersta

NATURVÄRDESKLASS

4 Visst naturvärde

NATURTYP

Naturlig gräsmark

BIOTOPTYP

Frisk gräsmark, betesmark

NATURA 2000-NATURTYP

Ej Natura 2000-naturtyp

PRELIMINÄR**BEDÖMNING**

Nej

PRELIMINÄR**AVGRÄNSNING**

Nej

FORTSÄTTER UTANFÖR**INVENTERINGSOMRÅDET**

Nej

FÖRKLARING

-

BESKRIVNING

Öppen gräsmark i anslutning till bostadsområdet Lilla Sunnersta, på äldre jordbruksmark som möjligen utgjort betesmark. Marken är frisk med arter som stormåra, skogsnäva, hundäxing, häckvicker, teveronika, gullusern, smörblomma, fyrkantig johannesört, rödklöver, röllika, småborre och färvingel. På en plats står några blommande hagtornsträd och en högvuxen en i kanten av biotopen. Gräsmarken fortsätter sydväst om biotopen men domineras där av ett fåtal kvävegynnade arter. Biotopen angränsar i norr mot Gula Stigens naturreservat med öppna och trädklädda betesmarker, och en liten del i norr omfattas av Natura 2000-området Bäcklösa. Biotopen ingår även i en av länsstyrelsen utpekad värdetrakt för skog. I öst angränsar biotopen mot äldre och delvis trädklädd betesmark.

BIOTOPVÄRDEN

En öppen gräsmark på äldre kulturmark, möjligen betesmark, som utgör en mindre vanlig biotop, har ett tillstånd som är mellan bra och dåligt samt har en viss ekologisk funktion ger ett visst biotopvärde.

ARTVÄRDEN

Sparsam förekomst av värdearter med visst signalvärde ger ett lågt eller obetydligt artvärde.

VÄRDEARTER OBSERVERADE

Småborre, fyrkantig johannesört

VÄRDEARTER KÄNDA SEDAN TIDIGARE

Inga fynd

INVASIVA FRÄMMANDE ARTER

Inga fynd

REFERENSER

Natura 2000-område (Naturvårdsverket), värdetrakt Skog och annan trädbärande mark (länsstyrelsen Uppsala län)

DATUM FÖR FÄLTBESÖK

2023-06-08

INVENTERARE

Lisa Sandberg

FIGUR 13 Naturvärdesbiotop 3 – Öppen gräsmark norr om Lilla Sunnersta.

4

Aspdunge söder om Lilla Sunnersta

NATURVÄRDESKLASS

4 Visst naturvärde

NATURTYP

Skog och buskmark

BIOTOPTYP

Aspskog

NATURA 2000-NATURTYP

Ej Natura 2000-naturtyp

PRELIMINÄR

BEDÖMNING

Nej

PRELIMINÄR

AVGRÄNSNING

Nej

FORTSÄTTER UTANFÖR

INVENTERINGSOMRÅDET

Ja

FÖRKLARING

-

BESKRIVNING

Aspdunge med unga, medelålders och lite äldre träd. Här finns en grov asp och en mycket gammal och grov, flerstamig tall. I den östra delen finns många drygt medelålders björkar. I dungen finns rikligt med död ved av asp, främst kläna lågor samt några medelgrova som har legat i några år. Marken är blockrik med små stenblock, och örtrik med arter som bergslok, hundäxing, älggräs, vitmåra, nejlikrot, humleblomster, viol, skogsnäva, stenbär, stormåra, fyrkantig johannesört, smultron, vitsippa och häckvicker. Bitvis växer även rikligt med ormbär. Vid fältbesöket hördes en större hackspett och en koltrast i dungen. En tall registrerades som särskilt skyddsvärt träd i biotopen. Biotopen ingår i en av länsstyrelsen utpekad värde-trakt för skog och annan trädklädd mark. Dungen angränsar i söder och väst mot bilväg och i norr mot öppen gräsmark.

BIOTOPVÄRDEN

En vanlig biotop som har ett tillstånd som är mellan bra och dåligt samt har en viss ekologisk funktion ger ett visst biotopvärde.

ARTVÄRDEN

Sparsam förekomst av en värdeart med visst signalvärde ger ett lågt eller obetydligt artvärde.

VÄRDEARTER OBSERVERADE

Ormbär

VÄRDEARTER KÄNDA SEDAN TIDIGARE

Inga fynd

INVASIVA FRÄMMANDE ARTER

Inga fynd

REFERENSER

Värde-trakt Skog och annan trädbärande mark (länsstyrelsen Uppsala län)

DATUM FÖR FÄLTBESÖK

2023-06-08

INVENTERARE

Lisa Sandberg

FIGUR 14 Naturvärdesbiotop 4 – Aspdunge söder om Lilla Sunnersta

5

Äldre blandskog vid Lilla Sunnersta

NATURVÄRDESKLASS	NATURTYP
I Högsta naturvärde	Skog och buskmark
BIOTOPTYP	
Blandskog, tallskog, lövskog	
NATURA 2000-NATURTYP	
9010 Taiga	

PRELIMINÄR BEDÖMNING	PRELIMINÄR AVGRÄNSNING	FORTSÄTTER UTANFÖR INVENTERINGSOMRÅDET
Nej	Nej	Nej
FÖRKLARING		
-		

BESKRIVNING

Naturskogsliknande blandskog med tall, gran, björk, rönn, sälg, ungt fågelbär samt ung hägg och skogsalm^{GR}. Det finns en stor andel björk och många mycket grova gamla björkar. Många tallar är omkring 200 år och flera ännu äldre och på ett par tallar noterades talticka^{NT}. På ett par av de gamla tallarna noterades även spår av reliktböck^{NT}. Några av tallarna har bohål och en mycket gammal och grov björk har flera bohål. Även flera grova granar finns i den norra delen. I norra delen finns inslag av hassel med enstaka grov gammal bukett. På ett träd noterades hasselticka. Längst i norr finns en hållmarksknall där inslag av ek och en också finns. Längst i söder finns lövdominerade partier med inslag av asp varav några lite äldre träd. Skogen har ofta ett tätt buskskikt med unga lövträd och buskar såsom rosbuskar, slån och hagtorn. Rikligt med död ved förekommer med flera medelgrova till grova lågor av sälg och björk, ett par mycket grova björklågor, några mycket grova björkhögstubbar med bohål, samt en stående död mycket grov gammal björk. Under barken på en medelgrov sälglåga i den södra delen av biotopen hittades en larv av cinnoberbagge^{EN}. Enstaka stående död asp finns också i den södra delen. Flera grova gamla tallågor, varav enstaka mycket grov, och flera stående döda mycket gamla tallar finns också varav en med gamla spår av spillkråka^{NT}. Det finns även några grova granlågor och på en låga finns påväxt av rynkskinn^{VU}. På en stående död gran noterades gnagspår av bronshjon. Området är kuperat och blockrikt med små, medelstora och stora stenblock. Markvegetationen utgörs av arter som kransmossa, örnbräcken, nejlikrot, teveronika, vitsippa, smultron, stormåra, skogsnäva, häckvicker, daggekåpa, fyrkantig johannesört, humleblomster, blodrot, liljekonvalj, ormbär, blåsippa och hallon. På hållmarksknallen växer även gökärt, vitmåra, kärleksört, vårbrodd, ängssyra och getrams. Vid fältbesöket noterades häckning av större hackspett i den södra delen av biotopen. Gröngöling och grönfink^{EN} kunde också höras, varav den första även hördes vid fältbesök i närområdet föregående dag. Även vanlig groda och vanlig padda noterades i biotopen vid fältbesöket i augusti. Sedan tidigare finns trubbfjädermossa samt svamparna *Hapalocystis bicaudata*^{NT} och stjärnnästing^{NT} rapporterade från biotopen. I den nordvästra delen finns en gammal husgrund och i den västra delen utgör en del av skogen gammal betesmark. I biotopen registrerades 38 särskilt skyddsvärda träd, varav 37 tallar och en vartbjörk. Biotopen angränsar i väst och norr mot öppna gräsmarker samt äldre delvis trädklädd betesmark, i söder mot bilväg och villaområden och i öst mot glesare bebyggt område. Biotopen ingår i en av länsstyrelsen utpekad värdestrakt för skog.

FIGUR 15 Naturvärdesbiotop 5 – Äldre blandskog vid Lilla Sunnersta.

BIOTOPVÄRDEN

Äldre naturskogslik skog som utgör en sällsynt och minskande biototyp, har ett bra tillstånd och en påtaglig ekologisk funktion ger ett mycket högt biotopvärde.

ARTVÄRDEN

Sparsam förekomst av värdearter med mycket högt signalvärde och måttlig förekomst av värdearter med påtagligt signalvärde ger ett högt artvärde.

VÄRDEARTER OBSERVERADE

Gröngöling, spillkråka, grönfink, cinnoberbagge, relikbock, bronsjon, talticka, rynkskinn, hasselticka, ormbär

VÄRDEARTER KÄNDA SEDAN TIDIGARE

Hasselticka, trubbfjädermossa, *Hapalocystis bicaudata*, stjärnnästing

INVASIVA FRÄMMANDE ARTER

Inga fynd

REFERENSER

Värdetrakt Skog och annan trädbärande mark (länsstyrelsen Uppsala län)

DATUM FÖR FÄLTBESÖK

2023-06-09, 2023-08-24

INVENTERARE

Lisa Sandberg

6

Lövskog öster om Lilla Sunnersta

NATURVÄRDESKLASS NATURTYP

3 påtagligt naturvärde Skog och buskmark

BIOTOPTYP

Lövskog

NATURA 2000-NATURTYP

Ej Natura 2000-naturtyp

**PRELIMINÄR PRELIMINÄR FORTSÄTTER UTANFÖR
BEDÖMNING AVGRÄNSNING INVENTERINGSOMRÅDET**

Nej Nej Nej

FÖRKLARING

-

BESKRIVNING

Litet lövskogsområde som ligger omkring en villatomt. Skogen domineras delvis av ung till medelålders lönn, med inslag av äldre björk, enstaka grov gammal lönn och ung rönn, skogsalm^{CR} och hägg. Här finns även några lite äldre askar^{EN}, varav en med dålig vitalitet. En äldre ek står vid ett halvöppet litet hållmarksparti i den sydvästra delen och i den sydöstra delen finns ett skogsbryn med två dubbelstammiga grova sälgar med varsin bruten stam. På en plats står en trestammig grov äldre björk. I den norra delen finns hållmark med äldre björkar varav en med en stor hålighet från en spricka i stammen. I en annan äldre björk noterades ett bohål med häckning av större hackspett. Mot öppen gräsmark öster om biotopen finns ett skogsbryn med skogsalm, lönn, hagtorn, en medelålders ek samt äkta kaprifol. Buskskiktet i biotopen är generellt tätt med yngre lövträd. Det finns sparsamt med klen död ved i form av liggande grenar. Marken har inslag av små och medelstora stenblock och är örtrik med arter som nejlikrot, vitsippa, svart trolldruva (rikligt på en plats), viol, krollilja, skogsnäva, smultron, bergslok, lågvuxet olvon, liguster, äkta kaprifol, vinbär, blåbär, blåsippa och gullviva. Mot villaträdgården finns inslag av syren. Biotopen angränsar i norr mot åkermark, i söder mot bilväg och villaområde och i väst mot glest bebyggt område. Biotopen ingår i en av länsstyrelsen utpekad värdetrakt för skog och den östra delen ingår i en värdetrakt för inlandets vattenytor.

BIOTOPVÄRDEN

En mindre vanlig biotop som har ett tillstånd som är mellan bra och dåligt samt har en viss ekologisk funktion ger ett visst biotopvärde.

ARTVÄRDEN

Måttlig förekomst av värdearter med visst signalvärde ger ett visst artvärde.

VÄRDEARTER OBSERVERADE

Gullviva, svart trolldruva, ask, blåsippa

VÄRDEARTER KÄNDA SEDAN TIDIGARE

Blåsippa

INVASIVA FRÄMMANDE ARTER

Äkta kaprifol (mycket hög risk för invasivitet)

REFERENSER

Värdetrakterna Skog och annan trädbärande mark och Inlandets vattenytor (länsstyrelsen Uppsala län)

DATUM FÖR FÄLTBESÖK

2023-06-08

INVENTERARE

Lisa Sandberg

FIGUR 16 Naturvärdesbiotop 6 – Lövskog öster om Lilla Sunnersta.

7

Fuktängar vid Fyrisån

NATURVÄRDESKLASS

2 högt naturvärde

NATURTYP

Naturlig gräsmark

BIOTOPTYP

Mad, fuktig gräsmark

NATURA 2000-NATURTYP

Ej Natura 2000-naturtyp

PRELIMINÄR**BEDÖMNING**

Ja

PRELIMINÄR**AVGRÄNSNING**

Ja

FORTSÄTTER UTANFÖR**INVENTERINGSOMRÅDET**

Ja

FÖRKLARING

Har inte inventerat utanför inventeringsområdet.

BESKRIVNING

Ett större våtmarksområde vid Nedre Föret i Fyrisån, varav en liten del ligger inom inventeringsområdets östra del. Delen inom inventeringsområdet utgörs av fuktäng/mad som domineras av svärdsilja, bredkaveldun och fräken. Botten är dyg med grunt stående vatten. Strax norr om inventeringsområdet finns ett dike med djupt rinnande vatten omkring vilket det finns grunt rinnande vatten i ett utbrett område. På våtmarken finns inslag av stora videbuskage. Vid fältbesöket noterades flera sjungande sävsångare på båda sidor om grusvägen strax öster om inventeringsområdet. I den västra delen övergår våtmarken till fuktig/frisk mark med inslag av örter som ängsruta. Väster och sydväst om biotopen (inom inventeringsområdet) övergår våtmarken i frisk gräsmark som domineras av ängskavle, tistlar och stormåra. Våtmarken har värden för bland annat fåglar, groddjur och insekter såsom sländor. I biotopen utanför inventeringsområdet finns en mängd värdearter rapporterade sedan tidigare varav ett stort antal fågelobservationer: citronfläckad kärrtrollslända, vanlig groda, vanlig padda, vanlig snok, skogsödlå, bäver, fisktärna, silvertärna, havsörn^{NT}, fiskgjuse, brun kärrhök, blå kärrhök^{NT}, kornknarr^{NT}, småfläckig sumphöna^{VU}, grönbena, kungsfiskare^{VU}, sångsvan, trana, törnskata, spillkråka^{NT}, blåhake, myskbock, sanddraba^{VU}, bandnate^{VU}, ask^{EN} och skogsalm^{CR}. Biotopen ligger inom Årike Fyris naturreservat samt ett objekt utpekade inom våtmarksinventeringen med klass 1: Mycket högt naturvärde. Det ingår även i av länsstyrelsen utpekade värdearter för inlandets vattenytor och för skog trädklädd mark, och i den norra delen berör det ett riksintresse för naturvård: Ultuna källa. Österut ligger Fyrisån och väster om biotopen ligger jordbruksmark samt ett smalt grönområde längs ett promenadstråk innan villaområden tar vid. Söderut angränsar biotopen inom inventeringsområdet mot medelålders lövskog och längst i söder utanför inventeringsområdet mot Sunnerstaåsens friluftsområde.

BIOTOPVÄRDEN

En mindre vanlig biotop som har ett bra tillstånd samt har en påtaglig ekologisk funktion ger ett högt biotopvärde.

ARTVÄRDEN

Betydelsefulla förekomster av värdearter med påtagligt signalvärde ger ett högt artvärde.

VÄRDEARTER OBSERVERADE

Ängsruta

INVASIVA FRÄMMANDE ARTER

Inga fynd

FIGUR 17 Naturvärdesbiotop 7 – Fuktängar vid Fyrisån.

VÄRDEARTER KÄNDA SEDAN TIDIGARE

Citronfläckad kärrtrollslända, vanlig groda, vanlig padda, vanlig snok, skogsödlå, bäver, fisktärna, silvertärna, havsörn, fiskgjuse, brun kärrhök, blå kärrhök, kornknarr, småfläckig sumphöna, grönbena, kungsfiskare, sångsvan, trana, törnskata, spillkråka, blåhake, myskbock, sanddraba, bandnate, ask, skogsalm

REFERENSER

Naturresevat Årike Fyris, Våtmarksinventeringen klass 1: Mycket högt naturvärde, riksintresse för naturvård: Ultuna källa, värdetrakterna Skog och annan trädbärande mark och Inlandets vattenytor (länsstyrelsen Uppsala län)

DATUM FÖR FÄLTBESÖK

2023-06-09

INVENTERARE

Lisa Sandberg

8

Lövskog vid Liljekonvaljholmen

NATURVÄRDESKLASS

4 Visst naturvärde

NATURTYP

Skog och buskmark

BIOTOPTYP

Lövskog

NATURA 2000-NATURTYP

Ej Natura 2000-naturtyp

PRELIMINÄR**BEDÖMNING**

Nej

PRELIMINÄR**AVGRÄNSNING**

Nej

FORTSÄTTER UTANFÖR**INVENTERINGSOMRÅDET**

Ja

FÖRKLARING

-

BESKRIVNING

Lövskog med ung till medelålders asp, hägg, lönn och ask^{EN} samt inslag av medelålders till lite äldre björk, vildapell, ek och tall. I en brant sluttning i biotopens östra del finns ett par gamla flerstammiga rönnar, varav en med bruten stam och flera döda grenar. Här finns även en flerstammig sälg med flera mycket gamla grova stammar. Buskskiktet är omväxlande tätt och luckigt och här finns inslag av berberis, hagtorn, måbär och hallon. Marken är frisk och markskiktet utgörs av gräs och örter som brännässla, stormåra, nejlikrot, skogsklöver, obestämd losta, obestämd ven, löktrav, penningblad, skelört och kirskaal. På en plats vid skogsbrynet norrut växer gulmåra och gullviva. En mycket grov och gammal ekhögstubbe med ihålig stam som brunnit finns i biotopen och utgör ett särskilt skyddsvärt träd. På stammen noterades brun nållav och sotlav. En grov gammal låga som hör till högstubben ligger intill. I övrigt finns några stående döda barklösa träd. I biotopen noterades även stubbspretmossa. Hela beståndet var vid fältbesöket kraftigt angripet av häggmal. Lövskogen sluttar åt norr mot våtmark. Längs biotopens södra kant går ett högt stängsel och söderut utanför inventeringsområdet finns äldre lövträd. Västerut ligger öppen gräsmark. Biotopen ingår i av länsstyrelsen utpekade värdeetrakter för inlandets vattenytor och för skog och annan trädklädd mark och den ligger inom ett objekt utpekat inom våtmarksinventeringen med klass 1: Mycket högt naturvärde (våtmarken ligger dock utanför biotopen). Biotopen ligger på gränsen till naturvärdesklass 3 men biotopvärdet är i den lägre delen av spannet för det bedömda värdet.

BIOTOPVÄRDEN

En mindre vanlig biotop som har ett tillstånd som är mellan bra och dåligt samt har en viss ekologisk funktion ger ett visst biotopvärde.

ARTVÄRDEN

Måttlig förekomst av värdearter med visst signalvärde ger ett visst artvärde.

VÄRDEARTER OBSERVERADE

Brun nållav, sotlav, stubbspretmossa, gullviva, gulmåra

VÄRDEARTER KÄNDA SEDAN TIDIGARE

Vinbergssnäcka, ask

INVASIVA FRÄMMANDE ARTER

Inga fynd

REFERENSER

Värdeetrakterna Skog och annan trädbärande mark och Inlandets vattenytor (länsstyrelsen Uppsala län), VMI (Naturvårdsverket)

DATUM FÖR FÄLTBESÖK

2023-06-09

INVENTERARE

Lisa Sandberg

FIGUR 18 Naturvärdesbiotop 8 – Lövskog vid Liljekonvaljholmen.

BILAGA 2: LANDSKAPSOMRÅDEN

Bilagan beskriver de landskapsområden som avgränsats i inventeringsområdet. Värdelandskap är landskapsområden med särskild betydelse för biologisk mångfald. Landskapsområdena redovisas på karta i figur 7.

Värdelandskap

L1 Lövrika äldre skogar och betesmarker vid Lilla Sunnersta och Gottsunda

Beskrivning: Värdelandskapet utgörs av naturvärdesbiotoper 1, 2, 4, 5 och 6 samt omgivande skogar och betesmarker i Natura 2000-området Bäcklösa och delar av Gula stigens naturreservat. Naturvärdesbiotoperna utgörs av lövrika skogar och en lövrik betesmark varav två av biotoperna (1 och 5) är naturskogslika äldre skogar. Ett stort antal särskilt skyddsvärda träd finns i främst tre av biotoperna (1, 2 och 5) och cinnoberbagge^{EN} förekommer spritt i hela värdelandskapet med fynd även inom naturvärdesbiotoper 1 och 5.

Motivering: Lövrika äldre skogar som utgör livsmiljö bland annat för den fridlysta och sällsynta arten cinnoberbagge som Uppland har ett särskilt ansvar för att bevara.

L4 Våtmarker längs med Fyrisån

Beskrivning: Fyrisåns sydliga delar med breda översvämningszoner med fuktängar och våtmarker. Här finns även Fyrisåns utvidgning Nedre föret samt Ultuna källa som är en av Upplands vattenrikaste källor och utgör riksintresse för naturvård. Värdelandskapet omfattar även delar av Årike Fyris naturreservat. Naturvärdesbiotop 7, som delvis ligger inom inventeringsområdets östra del och som utgörs av mad/fuktäng, ligger inom värdelandskapet.

Motivering: Miljöerna i värdelandskapet är av stor vikt för fågel, fisk och andra vattenorganismer.

Övriga landskapsområden

L2 Bebyggelse och gräsmarker i Lilla Sunnersta

Beskrivning: Flera flerbostadshus med innergårdar och parkeringsplatser samt omgivande gräsmarker som utgörs av gamla åker- och betesmarker.

L3 Åkermarker norr om Sunnersta

Beskrivning: Stora åkermarker samt plantager av unga lövträd, främst poppel, och buskartad *Salix*.

BILAGA 3: ARTFÖRTECKNINGAR

Bilagan redovisar arter som förekommer i inventeringsområdet.

TABELL 1. Fridlysta arter, rödlistade arter och övriga värdearter som påträffades i inventeringsområdet under inventeringen. Rödlistekategori (2020) anges med nära hotad (NT), sårbar (VU), starkt hotad (EN) och akut hotad (CR). Signalart anger om arten finns i någon officiell lista över signalarter (Skogsstyrelsen 2019, Jordbruksverket 2017, Trafikverket 2012).

Svenskt namn	Vetenskapligt namn	Rödlistekategori	Fridlyst enligt §	Signalart	Typisk art
ask	<i>Fraxinus excelsior</i>	EN			
blåsippa	<i>Hepatica nobilis</i>		9	x	8240, 9020, 9050
bronsbjon	<i>Callidium coriaceum</i>			x	9010
brudbröd	<i>Filipendula vulgaris</i>			x	6270, 5130
brun nållav	<i>Chaenotheca phaeocephala</i>			x	9070
cinnoberbagge	<i>Cucujus cinnaberinus</i>	EN	4 a		
daggkåpa	<i>Alchemilla vulgaris</i>			x	
femfingerört	<i>Potentilla argentea</i>			x	
fyrkantig johannesört	<i>Hypericum maculatum</i>			x	
gråfibbla	<i>Pilosella officinarum</i>			x	
grönfink	<i>Chloris chloris</i>	EN	4		
gröngöling	<i>Picus viridis</i>		4		
gullockmossa	<i>Homalothecium sericeum</i>			x	9110, 9160, 9180
gullviva	<i>Primula veris</i>		9	x	9070, 6530, 6270
gulmåra	<i>Galium verum</i>			x	
hasselticka	<i>Dichomitus campestris</i>			x	9160, 9020
koltrast	<i>Turdus merula</i>		4		
käringtand	<i>Lotus corniculatus</i>			x	2130, 6210

kärleksört	<i>Hylotelephium telephium</i>			x	
ormbär	<i>Paris quadrifolia</i>			x	9050
piskbaronmossa	<i>Anomodon attenuatus</i>			x	9160, 9020, 9180, 91E0, 9080
prästkrag	<i>Leucanthemum vulgare</i>			x	6530, 6270, 6510
reliktböck	<i>Nothorhina muricata</i>	NT		x	9060, 9010
rynkskinn	<i>Phlebia centrifuga</i>	VU		x	9010, 9030, 9050
smultron	<i>Fragaria vesca</i>			x	
småborre	<i>Agrimonia eupatoria</i>			x	
sotlav	<i>Acolium inquinans</i>			x	9070, 9010
spillkråka	<i>Dryocopus martius</i>	NT	4		9010, 91D0
stubbspretmossa	<i>Herzogiella seligeri</i>			x	9020
större hackspett	<i>Dendrocopos major</i>		4		
svart trolldruva	<i>Actaea spicata</i>			x	1610, 9160, 9020, 9180
sånglärka	<i>Alauda arvensis</i>		4		
sävsångare	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>		4		
tallticka	<i>Porodaedalea pini</i>	NT		x	9060, 9010
tjärblomster	<i>Viscaria vulgaris</i>			x	8230
vanlig groda	<i>Rana temporaria</i>		6		
vanlig padda	<i>Bufo bufo</i>		6		
vitmåra	<i>Galium boreale</i>			x	
vresros	<i>Rosa rugosa</i>				
vågbandad barkböck	<i>Semanotus undatus</i>			x	
vårfingerört	<i>Potentilla crantzii</i>				6530, 6270, 6510
äka kaprifol	<i>Lonicera caprifolium</i>				
ängsfryle	<i>Luzula multiflora</i>			x	6520
ängsruta	<i>Thalictrum flavum</i>				6430, 6410

TABELL 2. Fridlysta arter och rödlistade arter som är rapporterade från inventeringsområdet sedan tidigare (ArtDatabanken 2023). I redovisningen ingår endast de fåglar som är rödlistade eller är betecknade med B i bilaga 1 till artskyddsförordningen, även om alla vilda fåglar är fridlysta enligt artskyddsförordningens 4 §.

Svenskt namn	Vetenskapligt namn	Rödliste-kategori	Fridlyst enligt §
almsnabbvinge	<i>Satyrium w-album</i>	NT	
ask	<i>Fraxinus excelsior</i>	EN	
blåsippa	<i>Hepatica nobilis</i>		9
cinnoberbagge	<i>Cucujus cinnaberinus</i>	EN	4 a
filthättemossa	<i>Orthotrichum urnigerum</i>	NT	
fiskgjuse	<i>Pandion haliaetus</i>		4
fisktärna	<i>Sterna hirundo</i>		4
fällmossa	<i>Antitrichia curtipendula</i>		
gråspett	<i>Picus canus</i>		4
gul dropplav	<i>Cliostomum corrugatum</i>	NT	
guldockmossa	<i>Homalothecium sericeum</i>		
hasselticka	<i>Dichomitus campestris</i>		
kösa	<i>Apera spica-venti</i>	NT	
mindre bastardsvärmare	<i>Zygaena viciae</i>	NT	
piskbaronmossa	<i>Anomodon attenuatus</i>		
riddarsporre	<i>Consolida regalis</i>	NT	
slanklav	<i>Collema flaccidum</i>		
spillkråka	<i>Dryocopus martius</i>	NT	4
stjärnnästing	<i>Eutypella stellulata</i>	NT	
större träfjäril	<i>Cossus cossus</i>		
svart trolldruva	<i>Actaea spicata</i>		
trubbfjädermossa	<i>Homalia trichomanoides</i>		
tvåfärgad barksvartbagge	<i>Corticeus bicolor</i>	NT	
vinbergssnäcka	<i>Helix pomatia</i>		
-	<i>Hapalocystis bicaudata</i>	NT	

TABELL 3. Främmande arter med hög risk för invasivitet som påträffades i inventeringsområdet vid inventeringen och som finns upptagna i ArtDatabankens risklista (Strand, Aronsson & Svensson 2018).

Svenskt namn	Vetenskapligt namn
vresros	<i>Rosa rugosa</i>
häggmispel	<i>Amelanchier spicata</i>
äkta kaprifol	<i>Lonicera caprifolium</i>

BILAGA 4: SÄRSKILT SKYDDSVÄRDA TRÄD

Bilagan redovisar de särskilt skyddsvärda träd som förekommer i inventeringsområdet.

TABELL 4. Särskilt skyddsvärda träd (enligt Naturvårdsverket 2012) som registrerades i inventeringsområdet under inventeringen.

Objektnr	Artnamn	Kriterier	Trädstatus	Vitalitet	Hålstadium	Stamomkrets (cm)	Krondiameter (m)
1	tall	mycket gammalt träd	levande	friskt (<50% av kronan vital)	inga hål synliga	198	10
2	tall	mycket gammalt träd	levande	friskt (<50% av kronan vital)	inga hål synliga	126	10
3	tall	mycket gammalt träd	levande	friskt (<50% av kronan vital)	inga hål synliga	177	9
4	tall	mycket gammalt träd	levande	friskt (<50% av kronan vital)	inga hål synliga	201	5
5	tall	mycket gammalt träd	dött liggande	dött liggande träd	inga hål synliga	140	0
6	tall	mycket gammalt träd	levande	friskt (<50% av kronan vital)	inga hål synliga	251	10
7	tall	mycket gammalt träd	levande	friskt (<50% av kronan vital)	inga hål synliga	179	8
8	tall	mycket gammalt träd	levande	friskt (<50% av kronan vital)	inga hål synliga	194	10
9	vårtbjörk	mycket gammalt träd	dött liggande	dött liggande träd	inga hål synliga	178	0
10	tall	mycket gammalt träd	levande	friskt (<50% av kronan vital)	inga hål synliga	203	-
11	vårtbjörk	mycket gammalt träd	dött liggande	dött liggande träd	inga hål synliga	194	0
12	vårtbjörk	grovt hålträd	levande	friskt (<50% av kronan vital)	ingångshål 10-19 cm i diameter	190	10
13	tall	mycket gammalt träd	levande	friskt (<50% av kronan vital)	inga hål synliga	174	8
14	tall	mycket gammalt träd	levande	friskt (<50% av kronan vital)	inga hål synliga	215	13

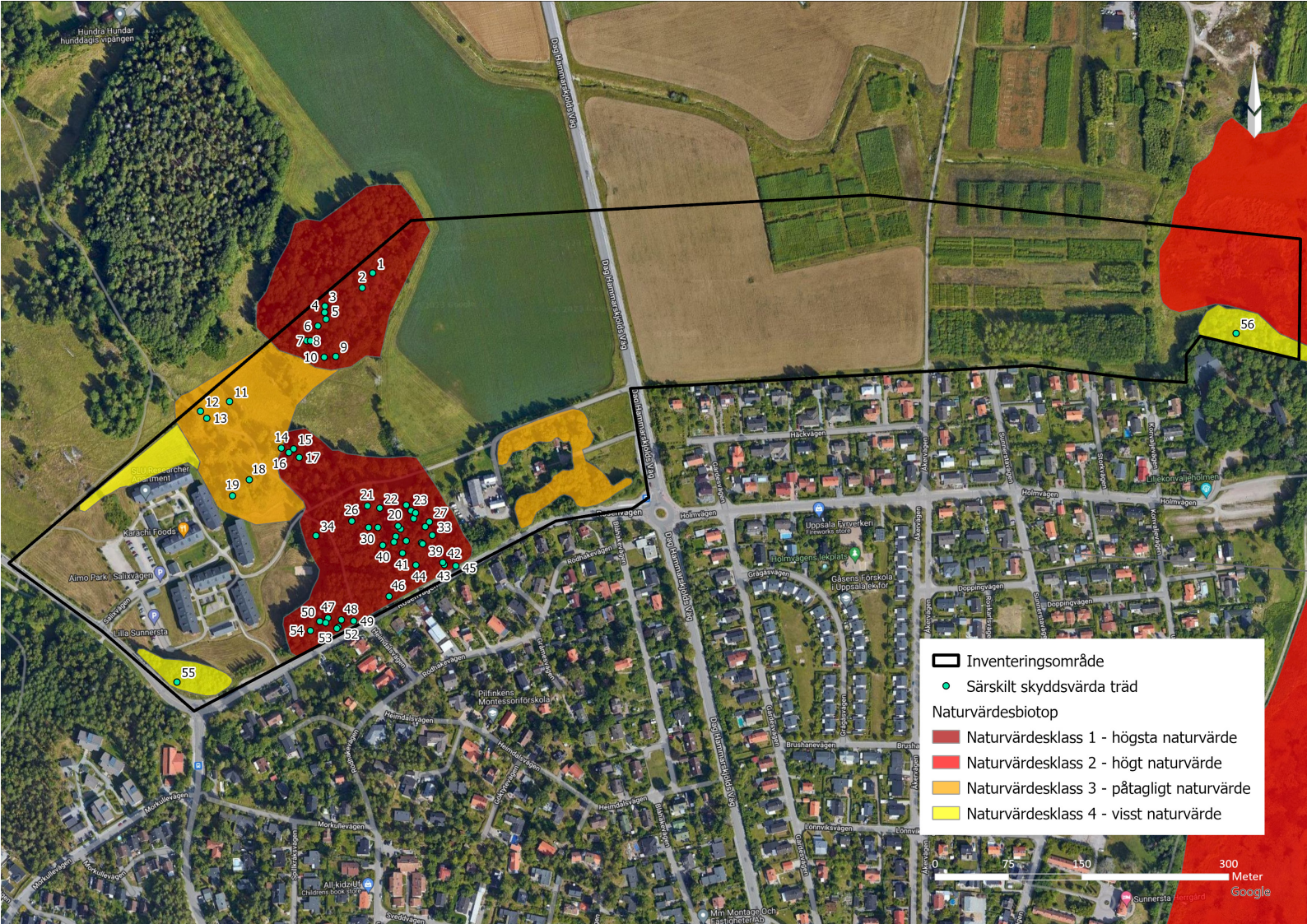
15	tall	mycket gammalt träd	levande	friskt (<50% av kronan vital)	inga hål synliga	220	12
16	tall	mycket gammalt träd	levande	friskt (<50% av kronan vital)	inga hål synliga	211	9
17	tall	mycket gammalt träd	levande	friskt (<50% av kronan vital)	inga hål synliga	200	12
18	tall	mycket gammalt träd	levande	friskt (<50% av kronan vital)	inga hål synliga	159	7
19	vårtbjörk	mycket gammalt träd	levande	friskt (<50% av kronan vital)	inga hål synliga	271	12
20	tall	mycket gammalt träd	levande	friskt (<50% av kronan vital)	inga hål synliga	182	9
21	tall	mycket gammalt träd	levande	friskt (<50% av kronan vital)	inga hål synliga	212	10
22	tall	mycket gammalt träd	levande	klart försämrad (20-50% av kronan vital)	inga hål synliga	208	8
23	tall	mycket gammalt träd	levande	klart försämrad (20-50% av kronan vital)	inga hål synliga	163	5
24	tall	mycket gammalt träd	levande	friskt (<50% av kronan vital)	inga hål synliga	170	6
25	tall	mycket gammalt träd	dött stående	dött stående träd (inklusive högstubbar)	inga hål synliga	211	0
26	tall	mycket gammalt träd	dött liggande	dött liggande träd	inga hål synliga	168	0
27	tall	mycket gammalt träd	dött stående	dött stående träd (inklusive högstubbar)	inga hål synliga	134	0
28	tall	mycket gammalt träd	levande	friskt (<50% av kronan vital)	inga hål synliga	145	6
29	tall	mycket gammalt träd	levande	friskt (<50% av kronan vital)	inga hål synliga	231	10
30	tall	mycket gammalt träd	dött stående	dött stående träd (inklusive högstubbar)	inga hål synliga	203	0
31	tall	mycket gammalt träd	levande	friskt (<50% av kronan vital)	inga hål synliga	191	10
32	tall	mycket gammalt träd	levande	friskt (<50% av kronan vital)	inga hål synliga	220	8

33	tall	mycket gammalt träd	levande	friskt (<50% av kronan vital)	inga hål synliga	210	6
34	vårtbjörk	mycket gammalt träd	levande	friskt (<50% av kronan vital)	inga hål synliga	248	13
35	tall	mycket gammalt träd	levande	klart försämrad (20-50% av kronan vital)	inga hål synliga	142	6
36	tall	mycket gammalt träd	levande	klart försämrad (20-50% av kronan vital)	ingångshål <10 cm i diameter	134	5
37	tall	mycket gammalt träd	levande	friskt (<50% av kronan vital)	inga hål synliga	181	10
38	tall	mycket gammalt träd	levande	friskt (<50% av kronan vital)	inga hål synliga	202	6
39	tall	mycket gammalt träd	levande	friskt (<50% av kronan vital)	inga hål synliga	144	8
40	tall	mycket gammalt träd	dött stående	dött stående träd (inklusive högstubbar)	inga hål synliga	237	0
41	tall	mycket gammalt träd	levande	friskt (<50% av kronan vital)	inga hål synliga	149	8
42	tall	mycket gammalt träd	levande	friskt (<50% av kronan vital)	inga hål synliga	133	8
43	tall	mycket gammalt träd	levande	friskt (<50% av kronan vital)	inga hål synliga	179	7
44	tall	mycket gammalt träd	levande	friskt (<50% av kronan vital)	inga hål synliga	144	7
45	tall	mycket gammalt träd	levande	friskt (<50% av kronan vital)	inga hål synliga	216	11
46	tall	mycket gammalt träd	levande	friskt (<50% av kronan vital)	inga hål synliga	164	8
47	tall	mycket gammalt träd	levande	klart försämrad (20-50% av kronan vital)	ingångshål <10 cm i diameter	170	9
48	tall	mycket gammalt träd	levande	klart försämrad (20-50% av kronan vital)	inga hål synliga	151	6
49	tall	mycket gammalt träd	levande	friskt (<50% av kronan vital)	inga hål synliga	230	10
50	tall	mycket gammalt träd	dött stående	dött stående träd (inklusive högstubbar)	inga hål synliga	215	0

51	tall	mycket gammalt träd	dött liggande	dött liggande träd	inga hål synliga	167	0
52	tall	mycket gammalt träd	levande	friskt (<50% av kronan vital)	inga hål synliga	214	10
53	tall	mycket gammalt träd	levande	klart försämrad (20-50% av kronan vital)	inga hål synliga	155	10
54	tall	mycket gammalt träd	levande	friskt (<50% av kronan vital)	ingångshål <10 cm i diameter	203	10
55	tall	mycket gammalt träd	levande	friskt (<50% av kronan vital)	inga hål synliga	250	13
56	skogsek	grovt hålträd	dött stående	dött stående träd (inklusive högstubbar)	ingångshål >= 30 cm i diameter	405	0

- Inventeringsområde
- Särskilt skyddsvärda träd
- Naturvärdesbiotop
- Naturvärdesklass 1 - högsta naturvärde
- Naturvärdesklass 2 - högt naturvärde
- Naturvärdesklass 3 - påtagligt naturvärde
- Naturvärdesklass 4 - visst naturvärde

FIGUR 19 Särskilt skyddsvärda träd som identifierats i inventeringsområdet vid Norra Sunnersta. Över: översigtskarta. Under: inzoomat på biotoper 1, 2 och 5 där förekomsten av träden är tätast.

BILAGA 5: METODIK

Bilagan beskriver den metod som användes vid naturvärdesinventeringen.

Naturvärdesinventeringen gjordes enligt svensk standard SS 1999000:2023 (SIS 2023) med detaljeringsgrad medel. Det innebär att naturvärdesbiotoper ned till en storlek av 0,1 hektar eftersöktes och kartlades i fält.

Naturvärdesinventeringen utfördes med följande tillägg:

- *Detaljerad redovisning av artförekomst.* Tillägget innebär att artfynd har koordinatsatts med hög noggrannhet. Det gäller fynd av fridlysta arter, rödlistade arter och övriga värdearter samt invasiva främmande arter. Vi eftersökte arter i den utsträckning det behövdes för att kunna göra en säker naturvärdesbedömning och avgränsning av naturvärdesbiotoper.
- *Naturvärdesklass 4.* Tillägget innebär att naturvärdesbiotoper med klass 4 också eftersöks och kartläggs.
- *Fördjupad inventering av generellt skyddade biotopskyddsområden.* Tillägget innebär att alla områden som omfattas av det generella biotopskyddet enligt miljöbalken 7 kap 11§ och bilaga 1 till förordningen om områdesskydd identifierades och kartlades i fält, oavsett storlek.
- *Fördjupad inventering av särskilt skyddsvärda träd.* Tillägget innebär att träd som uppfyller ett eller flera av kriterierna i Naturvårdsverkets aktuella definition för särskilt skyddsvärda träd identifieras och redovisas.
- *Fördjupad inventering av artförekomster avseende cinnoberbagge.* Tillägget innebär att faktiska förekomster av en specifik art inventeras i fält, mer noggrant än vad som normalt krävs för att identifiera, avgränsa och naturvärdesbedöma naturvärdesbiotoper i en NVI.

Naturvärdesbiotoper avgränsades och deras betydelse för biologisk mångfald bedömdes enligt en skala med fyra naturvärdesklasser (1, 2, 3 och 4):

- naturvärdesklass 1 – högsta naturvärde: mycket stor särskild betydelse för biologisk mångfald
- naturvärdesklass 2 – högt naturvärde: stor särskild betydelse för biologisk mångfald
- naturvärdesklass 3 – påtagligt naturvärde: påtaglig särskild betydelse för biologisk mångfald
- naturvärdesklass 4 – visst naturvärde: viss särskild betydelse för biologisk mångfald

Området besöktes i fält under den 8–9 juni och den 22 augusti 2023. Naturvärdesbedömningarna grundar sig på slutsatser från fältbesök och annan tillgänglig kunskap om inventeringsområdet.

Ytterligare kunskap om området hämtade vi bland annat från ArtDatabanken (2023), Artportalen (2023), Jordbruksverket (2023), Länsstyrelsen Uppland (2023), SGU (2023a och b) och Naturvårdsverket (2023a–f). Vi använde också historiska ortofoton (Lantmäteriet 2023) som stöd vid fältinventering och naturvärdesbedömning.

Naturvärdet bedömdes utifrån bedömningsgrunderna artvärden och biotopvärden. I bedömningen av artvärde har vi även beaktat skyddsklassade arter (arter som enligt ArtDatabankens riktlinjer bör hanteras med sekretess). Dessa redovisar vi dock inte i beskrivningarna av respektive naturvärdesbiotop.

I naturvärdesbedömningen ingår att bedöma om naturmiljön i respektive biotop utgör Natura 2000-naturtyp. Bedömningen görs med hjälp av Naturvårdsverkets vägledning för svenska naturtyper i habitatdirektivets bilaga 1 (Naturvårdsverket 2023a) och utgår från kvalitetskriterier med avseende på egenskaper, strukturer och störning samt från förekomst av typiska arter för naturtypen. Denna bedömning används vid beskrivningen av naturmiljön och dess kvalitet, men innebär inte att en naturvärdesbiotop som utgör en Natura 2000-naturtyp är ett skyddad område.

I en naturvärdesinventering enligt svensk standard ingår också att dela in inventeringsområdet i så kallade landskapsområden och bedöma om dessa utgör värdelandskap eller inte. Ett landskapsområde är ett avsnitt av landskapet med karaktärsdrag som gör att det skiljer sig från angränsande landskapsavsnitt. De landskapsområden som har särskild betydelse för biologisk

mångfald klassas som värdelandskap. Värdebedömningen grundar sig bland annat i mängden naturvärdesbiotoper, grad av fragmentering och förutsättningar för överlevnad och spridning av värdearter på landskapsnivå.

Cinnoberbagge har inventerats genom att söka lämpliga substrat i form av nyligen döda, stående eller liggande medelgrova till grova stammar av främst lövträd. Fokus har lagts på asp som arten huvudsakligen utnyttjar, men lämpliga substrat även av andra trädslag har undersökts. Med hjälp av kniv har larver eller vuxna skalbaggar eftersökts under barken på utvalda träd, baserat på inventeringsmetoden i Upplandstiftelsens rapport 2006/4 – Basinventering av cinnoberbagge och aspbarkgnagare. I områden där nyliga rapporter av arten redan funnits har ytterligare eftersök inte gjorts.

Begränsningar och osäkerheter

Naturvärdesinventeringen omfattar samtliga naturmiljöer i inventeringsområdet. Naturvärdesbiotop 7 ligger dock till större delen utanför inventeringsområdet och då endast delen av våtmarken som ligger inom området har inventerats är bedömningen av naturvärdesklassen för denna preliminär. Den äldre betesmarken i naturvärdesbiotop 2 skulle möjligen kunna ha förekomster av naturvårdsintressanta ängssvampar men då fältbesöket gjorts i juni har dessa inte inventerats. Därmed är naturvärdesklassen även för denna biotop preliminär.

BILAGA 6: LEVERANSINFORMATION

Leverans till beställare

Innehåll i leveransen

1. Digital rapport som pdf-fil (detta dokument)
2. Strukturerade geodata (geopackage-filer) över följande:
 - Naturvärdesbiotoper
 - Landskapsområden (inklusive värdelandskap)
 - Fynd av värdearter
 - Generellt skyddade biotopskyddsområden
 - Särskilt skyddsvärda träd
 - Förekomster av cinnoberbagge

Datum för leverans av geodata

Geodata levererades 2023-09-07.

Leverans av geodata till datavärddar

Fynd av värdearter och främmande arter med hög risk för invasivitet kommer att rapporteras till Artportalen 2023-09-18.

på uppdrag av

Uppsala Akademiförvaltning

